

نگاهی به رمان «صفر مطلق»

یک پیرنگ طلایی

«صفر مطلق»، رمانی ۲۷۰صفحه‌ای از وقایع هشت سال جنگ ایران و عراق است که ماجراهایش در جنوب کشور می‌گذرد. این رمان از ۲۲ فصل تشکیل شده و نویسنده‌اش معصومه باقری است که با توجه به سن و سالش به خوبی توانسته از عهده ماجراهای پرفراز و نشیب این رمان برآید. نویسنده‌ای که وقتی جنگ به پایان رسید فقط یک سال داشت. رمان صفر مطلق در تابستان ۱۳۹۹ توسط انتشارات پایتخت منتشر شده است.

■ **سلما و یاسر**

داستان با آمدن «یاسر» جوان تحصیلکرده‌ای از خارج به زادگاهش خرمشهر شروع می‌شود. او دلباخته دختری به نام «سلما»ست که حاضر شده به خاطر او از زندگی در خارج از کشور دل بکند و به شهرشان بازگردد.

او همراه با مادر، برادر و آشنایان نزدیکش به خاطر فشار جنگ، خرمشهر را ترک می‌کنند و به شایگان می‌روند. یاسر با سلما ازدواج می‌کند، اما خوشی آنها خیلی طول نمی‌کشد.

زمان زایمان سلما را به بیمارستان شهر می‌برند، خمپاره‌های دشمن به حیاط بیمارستان اصابت می‌کند و سلما دچار موج انفجار می‌شود و تازه این اول ماجراست.

نویسنده کتاب با هوشمندی سراغ پیرنگی رفته که کمتر نویسنده‌ای از جنگ شاید به آن پرداخته باشد. زنی تنها که عزیزان نزدیکش را در جنگ از دست داده است و آخرین پناهگاه و تکیه‌گاهش جوانی است که عاشقانه دوستش دارد، اما سرنوشته گاهی بسیاری برحم می‌شود.

او در بیمارستان به موج انفجار دچار می‌شود و در آخر مجبور می‌شوند سلما را در بیمارستان روانی بستری کنند و اوضاع روحی و روانی سلما طوری است که قادر به زندگی زناشویی نیست. یاسر که نمی‌تواند با این مشکل کنار بیاید به ناچار و با اصرار مادر و نزدیکانش به خاطر رسم و رسوم‌های طایفه‌ای، ازدواج دیگری می‌کند و پسرش فرهان را به دست نامادری می‌سپارد. در آخرین صفحه کتاب با ملاقات تلخ تلخ یاسر با همسر اولش در آسایشگاه بپزیستی، می‌شویم که تلخی پایان‌بندی رمان را چند برابر می‌کند.

در رمان «صفر مطلق» این‌بار نویسنده از زاویه دیگری به جنگ نگریسته است، زاویه دیدی که شاید دیگران کمتر آن را در کتاب‌های دفاع مقدس جست‌وجو کرده باشند. به جز سلما و یاسر شخصیت‌های فرعی دیگری هم در ماجراهای داستان حضور دارند، مثل «ام‌جبار»، «بوئعنان»، «مسلم»، «ام‌مسلم»، «حکیمه» و… نویسنده در فصل‌های مختلف رمان، گوشه‌هایی از زندگی آنها را هم نشان می‌دهد. همچنین نیروهای بومی خرمشهر و شایگان که تا پای جان از خاک و زادگاهشان دفاع می‌کنند. جبار گفت: «هی‌گن لوله‌های نفتی تریکده و توی تالاب نشست دادن. اطراف تالاب پر از حوایل و ماهی مرده است، حتی تن پنهان هم تلف شدن…»ام‌جبار گفت: «رزمنده‌های ما باتلق هو‌الظلم هم برسه… الکی ترس به دل‌ت راه نده…» (صفحه ۳۹)پاراگراف آخر

■ **ادبیات اقلیمی**

یکی دیگر از ویژگی‌های این کتاب بومی‌نویسی و اقلیم‌گرایی نویسنده است که در تمام دیالوگ‌های داستان از لهجه جنوبی استفاده شده و فضای غمبار جنگ با تمام حاد‌ه‌هایش را در جغرافیای خوزستان به بهترین نحو برای مخاطب به تصویر کشیده است: «سرب و طلایی و دلگیر بود.

در ساحل عده‌ای ایستاده بودند و تمرین غواصی می‌کردند.

تن پنهانور رود، شفاف و آبی، حرارت خورشید داغ را در خود فرو می‌کنید.

فرمانده گردان در فاصله‌ای دور ایستاده بود و با دوربینش پشت شط را نگاه می‌کرد. خاک عراق پیدا بود.» (صفحه۱۶۷–)پاراگراف اول) نویسنده در لابه‌لای داستان مخاطب را به دل جنگ در میان نخلستان‌های جنوب با هوای گرم و شرجی‌اش و پیر مردی که دوشداشته قهوه‌ای بلندی تنش بود، گاموشی‌ها را به سمت رودخانه راهی می‌کرد…» (صفحه ۱۵۰–)پاراگراف دوم) «سفاصلسازی و توصیفات تصویری در فصل‌های متفاوت این داستان نشانگر دقت، ظرافت و بازنویسی چندباره این رمان، توسط نویسنده‌اش است که از «صفر مطلق» با تمام تلخی‌هایش، یک کار ماندگار در حوزه ادبیات دفاع مقدس ساخته است.

| روزنامه جوان | شماره ۵۹۸۴ | یکشنبه ۵ مرداد ۱۳۹۹ | ۵ دی‌الْحجّه ۱۴۴۱ | اذان ظهر: ۱۳:۱۱ | غروب آفتاب: ۱۰:۱۳ | ۲۰ آذر مغرب: ۰۳:۴۸ | ۲۰ آذر شب: ۰۳:۴۸ | طلوع آفتاب: ۰۶:۰۹ |

گفت‌وگوی «جوان» با منصور لشگری کوچانی تهیه‌کننده سینما

دولت فقط ادای فرهنگی دارد

در حالی‌که منوچهر محمدی از لزوم ایجاد کمیته بحران برای سینما سخن گفته‌است کمیته بحران معتقد است خود سینماگران باید کاری بکنند و از دولت آبی برای سینما گرم نمی‌شود

■ **مصطفی شاه‌کرمی**

برخی از فعالان سینما به دلیل در مضیقه قرار گرفتن اهالی سینما خواهان مساعدت و مشارکت مسئولانۀ دولت و حمایت از اهالی سینما به منظور عبور از بحران کنونی هستند و برخی دیگر ناامید از دولت معتقدند که دولت‌از ابتدا هم اعتقادی به تقویت ریشه‌های فرهنگ و هنر نداشت و صرفاً ادای آن را در می‌آورد.

منوچهر محمدی، تهیه‌کننده سینما که مدیر دو مجموعه سینمایی «پردیس زندگی» و «مگامال» است، درباره تأثیر اکران فیلم‌های خارجی بر جذب مخاطب در این دو پردیس به ایسنا می‌گوید: اساساً از آنجایی که از سینما استقبال نمی‌شود، به طور طبیعی فیلم‌های خارجی هم همین وضعیت را دارند و فروش آنها بسیار اندک است و این فیلم‌ها هم نتوانستند به جذب مخاطب کمک کنند. در این شرایط باید سریعاً کمیته‌ها تشکیل شود، چون

باز بودن سینما به تنهایی کافی نیست، بلکه باید فیلم خوب و قوی هم وجود داشته‌باشد که مخاطب علاقه‌مند شود به سینما بیاید تا سالن‌ها به شکل کجدار و مریز این مرحله را تسریر کنند. در غیر این‌صورت اگر وضعیت بخوهد به همین ترتیب ادامه پیدا کند، سالن دارها ناگزیر به سمت تعطیلی خواهند رفت.

■ **خطر تعطیلی سینماها**

محمدی خاطر نشان می‌کند: اگر وضعیت به همین شکل ادامه پیدا کند، با سینماها باید زودتر از موعد بسته شوند یا اینکه دولت باید به صورت جدی در این زمینه ورود کند و غیر از روش‌های متعارفی که تا الان داشته به دنبال راه‌حل باشد. این مسئله از این جهت اهمیت دارد که سنا یکی دو هفته آینده وارد ماه‌های محرم و صفر می‌شوم که اقتصاد سینما در این دو ماه در زمان غیر کرونایی به بسیار ضعیف بود و صاحبان فیلم‌ها حتی تمایلی به اکران آثارشان در این مدت نداشتند. پس روزهای خوبی پیش‌رو نداریم و هر لحظه امکان بسته‌شدن سالن‌ها وجود دارد.

این تهیه‌کننده با سابقه سینما درباره نحوه تصمیم‌گیری در کمیته بحران هم می‌گوید: ما هنوز سینما را با روش‌های سال ۹۸ و سال‌های قبل‌تر که ترکیبی از تصمیم‌های دولت و صن

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز

مدیرعامل و مدیر مسئول: عبدالله گنجی

سر‌مدیر: غلامرضا صدیقیان

آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری

قطاعات میرزای شیرازی، پلاک ۲۸۴

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۳۴۱۶۵۴

روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸، نامبر: ۶-۸۸۴۵۶۳۴۴

توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴

چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان

www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۵۹۸۴ | یکشنبه ۵ مرداد ۱۳۹۹ | ۵ دی‌الْحجّه ۱۴۴۱ | اذان ظهر: ۱۳:۱۱ | غروب آفتاب: ۱۰:۱۳ | ۲۰ آذر مغرب: ۰۳:۴۸ | ۲۰ آذر شب: ۰۳:۴۸ | طلوع آفتاب: ۰۶:۰۹ |

حکمت

حضرت زهرا(س):

خداوند قصاص را برای حفظ

خون‌ها واجب کرد.

کتاب من لایحظه الفقیه ج ۳، ص ۵۶۸

نما حسین کشتکار

گفت‌وگوی «جوان» با مصطفی طاری

درباره لات‌ها و لمپن‌ها فیلم و سریال می‌سازیم اما درباره فرهیختگان نه!

صنعت سینما راه افتاد که بازنمایی تصویری افکار و روایهای بشر را محقق کند، وگرنه اگر بنا به حرف زند، صحبت کردن و ساختن فیلم‌های پردیالوگ درباره افکار بود که چه رسانه‌های بهتر و ارزان‌تر از رادیو!

■ **علی موحد**

از جمله حسرت‌های مخاطبان تلویزیون و سینما در سال‌های اخیر کم‌کاری نسلی از بازیگران توانایی است که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ خاطرات جذاب‌ساز را رقم زدند، ولی از یک جایی به بعد جای خود را به ناباز یگران و بازیگران ناآشنا دادند. مصطفی طاری، بازیگر قدیمی درباره چرایی کم‌کار شدن بازیگران نسل خودش به «جوان» گفت: پیشنهاد داریم، ولی واقعیت این است که پیشنهادات قابل توجهی که قفل‌کمان بدهند برای رفتن جلوی دوربین واقعاً کمیها شده است. سال‌هاست در حسرت یک فیلم‌نامه جذاب هستم که خواندنش هم معشوقم کند و بترسم از اینکه آیا می‌توانم به تقصم همانقدر که خوب نوشته شده، جان دهم یا نه.

بازیگر «آوار» و «خواستگاری» ادامه داد: اگر فیلم‌ها و سریال‌های دو دهه ابتدای انقلاب را ببینید، حتماً متوجه برپریلان و پراکت بودن آنها می‌شوید، اما حالا ۷۰ درصد فیلم‌نامه را با دیالوگ‌های بیپهوه بر می‌کنند و نهایتاً دو سکانس درگیری لفظی یا فیزیکی و داد و بیداد قرار می‌دهند و اسم خود را نویسنده می‌گذارند. این بازیگر افزود: شما نگاه‌ی به آثار کلاسیک سینمایی ببیندازید و ببینید چند درصد آنها دیالوگ است. اصلاً صنعت سینما راه افتاد که بازنمایی تصویری افکار و روایهای بشر را محقق کند، وگرنه اگر بنا به حرف زند و صحبت کردن درباره افکار بود که چه رسانه‌ای بهتر و ارزان‌تر از رادیو متأسفانه ما در سال‌های اخیر اشتباه فاحشی را مرتکب شده‌ایم، آن هم این است که به هر کسی که نیچه استعدادی دارد اجازه نوشتن می‌دهیم و همین می‌شود که سینما و تلویزیون ما پر شده از حرف، حرف و حرف.

بازیگر «گزارش‌گر» و «جدال در تاسوگی» با اشاره به دیالوگ‌های ماندگار آثار تحسین‌برانگیز گفت: همین فیلم و سریال‌های جایزه‌بگیر پنج سال اخیر را بگذاردید کنار کم و ببینید ۱۰ دیالوگ ماندگار از آنها بیرون می‌آید یا نه. وقتی اسپیر حرافی می‌شویم، شخص است که دیگر باید قید گزیده‌گویی را بزنیم، ولی وقتی سینما و تلویزیون را با رفتار کاراکتر و ایجاد موقعیت در برابر دوربین چیدیم، آنجا جز در مواقع ضروری دیالوگ نمی‌نویسیم، در نتیجه روزگاری هستیم که بشود کار کرد.

سیدجمال واعظ کجا و طرفداری از «جهش تولید» کجا؟!

■ **مصطفی شاه‌کرمی**

انتشار مطلب مطولی در تمجد و تعریف از «سیدجمال واعظ» به بهانه پیش‌رو بودن وی در طرح مباحثی مانند «اقتصاد سیاسی» و «جهش تولید» به‌رغم داشتن گرایشات انحرافی عقیدتی در یکی از خبرگزاری‌ها باعث تلخ‌کامی و تأسف گردید.

جریان‌شناسی و شناخت افرادی که ذیل یک مشی و مرام در طول تاریخ فعالیت کرده‌اند تا حدود زیادی از فهم نادرست ناقل و مخاطب و نیز از افتخار در وادی گمراهی جلوگیری می‌کند. قطعاً بررسی ابعاد تاریخی موضع‌گیری و برخی ارتباطات امثال سیدجمال واعظ با تعدادی از رجال دوران خود کار دشواری است، اما هستند افراد و مؤسسات و تیغی که اداه این انحرافات را از دل اسناد تاریخی احصا کرده‌اند. درست است کسانی مانند سیدجمال واعظ‌افشانه‌ی و ملک‌المتلکین که در دوران اوج‌گیری مشروطه‌خواهی، جزو سخنرانان آتشین این جریان می‌شوند، اما بعدها تمایلات فکری و عقیدتی امثال سیدجمال واعظ‌ها بیشتر عیان می‌شود، مانند آنچه در «باغ سلیمان خان میکده» اتفاق افتاد و نهایتاً به شکل‌گیری انجمنی به نام «انجمن بین‌الطوئین» منجر شد.

سیدجمال واعظ در یکی از سخنرانی‌هایش و بر خلاف مدعای مطلب منتشره که از وی به عنوان کسی که «جهش تولید» را در ترویج فرهنگ مصرف کالای داخلی و حمایت حکومت از تولیدکننده می‌داند، می‌گوید: «ما مردم ایران جاهلیم!

^[1] سیدجمال واعظ در یکی از سخنرانی‌هایش و بر خلاف مدعای مطلب منتشره که از وی به عنوان کسی که «جهش تولید» را در ترویج فرهنگ مصرف کالای داخلی و حمایت حکومت از تولیدکننده می‌داند، می‌گوید: «ما مردم ایران جاهلیم!